**NN 27/2020 (11.3.2020.), Odluka o donošenju kurikuluma za nastavni predmet Španjolski jezik za osnovne škole i gimnazije u Republici Hrvatskoj**

# MINISTARSTVO ZNANOSTI I OBRAZOVANJA

**638**

Na temelju članka 27. stavka 9. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (»Narodne novine«, broj 87/08, 86/09, 92/10, 105/10 – ispravak, 90/11, 16/12, 86/12, 94/13, 152/14, 7/17, 68/18 i 98/19) ministrica znanosti i obrazovanja donosi

## ODLUKU

## O DONOŠENJU KURIKULUMA ZA NASTAVNI PREDMET ŠPANJOLSKI JEZIK ZA OSNOVNE ŠKOLE I GIMNAZIJE U REPUBLICI HRVATSKOJ

I.

Ovom odlukom donosi se kurikulum za nastavni predmet Španjolski jezik za osnovne škole i gimnazije u Republici Hrvatskoj.

II.

Sastavni dio ove odluke je kurikulum nastavnog predmeta Španjolski jezik.

III.

Početkom primjene ove Odluke stavlja se izvan snage:

– Odluka o zajedničkom i izbornom dijelu programa za stjecanje srednje školske spreme u programima opće, jezične, klasične i prirodoslovno-matematičke gimnazije, klasa: 602-03/94-01-109, urbroj: 532-02-2/1-94-01, Zagreb, 2. ožujka 1994. (Glasnik Ministarstva kulture i prosvjete, 1994.).

IV.

Ova odluka stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«, a primjenjuje se za učenike od 1., 2. i 3. razreda te 5., 6. i 7 razreda osnovne škole te za učenike 1., 2. i 3. razreda gimnazije od školske godine 2020./2021. a za učenike 4. i 8. razreda osnovne škole i 4. razreda gimnazije od školske godine 2021./2022.

Klasa: 602-03/20-10/00001
Urbroj: 533-06-20-0001
Zagreb, 3. ožujka 2020.

Ministrica
**prof. dr. sc. Blaženka Divjak,** v. r.

## KURIKULUM NASTAVNOG PREDMETA ŠPANJOLSKI JEZIK

### A. SVRHA UČENJA I POUČAVANJA PREDMETA

*Svrha učenja i poučavanja predmeta*

U suvremenom društvu sposobnost komunikacije na stranim jezicima iznimno je važna za aktivno sudjelovanje pojedinca u društvenom životu. U vrijeme globalizacije povećava se mobilnost ljudi i raste važnost poznavanja stranih jezika, smanjuju se jezične granice i potiče se međunarodna razmjena.

Osnovni je cilj nastavnog predmeta Španjolski jezik učenike pripremiti za samostalno razvijanje vještina potrebnih za njihovu primjerenu komunikaciju na španjolskom jeziku u različitim životnim situacijama.

U današnje vrijeme je španjolski jezik jedan od najvažnijih jezika u svijetu. Prema podatcima iz 2017. godine Instituta Cervantes, španjolski kao materinski ili nasljedni jezik govori više od 572 milijuna govornika te je drugi materinski jezik po broju govornika i dalje je demografski u porastu. Poznavanje španjolskog jezika omogućuje povezivanje govornika sa zemljama Europe, Sjeverne, Srednje i Južne Amerike i Afrike.

Hrvatska je zemlja mnogobrojne dijaspore, posebno na američkom kontinentu i učenje španjolskog jezika od velikog je značaja za utvrđivanje odnosa između Hrvatske i dijaspore.

Kurikulum nastavnoga predmeta Španjolski jezik temelji se na suvremenim pristupima učenju i poučavanju stranih jezika i donosi promjene, uvažavajući kvalitetne ideje nacionalnih obrazovnih dokumenata koji su mu prethodili.

Promjena koju kurikulum donosi ponajprije je konceptualna; umjesto preciznoga navođenja sadržaja koji se u pojedinoj godini učenja i poučavanja jezika moraju obraditi, kurikulum je organiziran po domenama, a temelji se na definiranju odgojno-obrazovnih ishoda usmjerenih na učenika. Kurikulum tako odgovara na zahtjev suvremenih odgojnih i obrazovnih znanosti gdje učenik preuzima središnju ulogu u procesu učenja i poučavanja.

### *Vrijednosti i načela učenja i poučavanja španjolskoga jezika*

Temeljne vrijednosti su jednakost u pravu na izbor španjolskoga kao stranoga jezika te pravo na dostupnost kvalitetnoga poučavanja na svim razinama školovanja. Nadalje, važno je poticajno okruženje za učenje jezika u kojem su pogreške prihvaćene kao sastavni dio jezičnoga razvoja.

Osnovna načela poučavanja su izbor sadržaja te primjena metoda učenja i poučavanja primjerenih razvojnoj dobi učenika uz uvažavanje individualnih razlika u predznanju, sposobnostima, motivaciji, stilu i strategijama učenja, zatim načelo poticanja odgovornosti za vlastito učenje te načelo promicanja višejezičnosti i osposobljavanja za suživot u europskome kontekstu i šire. Pristup je komunikacijski, s učenikom u središtu nastavnoga procesa i s naglaskom na njegovoj uključenosti. Učenje se prvenstveno odvija interakcijom s drugima te se promiču metode suradničkoga učenja u fizičkome i digitalnome okružju. Potiče se ovladavanje španjolskim jezikom izvan škole i primjena naučenoga u stvarnim životnim situacijama, čime se u učenju i poučavanju otvaraju mogućnosti za autentičnu komunikaciju na španjolskome jeziku. Odgojno-obrazovni proces odvija se u sigurnome okružju u kojemu svaki učenik ima priliku ostvariti uspjeh, a posebno je važno promicanje suradnje, poticanje kreativnosti i uvažavanje kulturnih različitosti.

### *Mjesto predmeta u cjelokupnome kurikulumu*

Španjolski jezik, koji pripada jezično-komunikacijskomu području kurikuluma, uči se kao strani jezik. Poučava se u svim razredima i vrstama odgoja i obrazovanja kao redovni, izborni ili fakultativni predmet. Broj nastavnih sati ovisi o razredima i vrsti programa.

Španjolski jezik je i materinski jezik pripadnika španjolske nacionalne manjine i jezik društvene sredine koji omogućuje asimilaciju i interkulturaciju u dvojezičnim područjima Republike Hrvatske.




*Slika 1.* Mjesto nastavnoga predmeta Španjolski jezik u cjelokupnome kurikulumu

Kratka oznaka nastavnoga predmeta Španjolski jezik je ŠJ. Uz oznaku predmeta dodaje se oznaka OŠ ako je riječ o odgojno-obrazovnim ishodima za razrede u osnovnoj školi, odnosno SŠ ako je riječ o odgojno-obrazovnim ishodima za razrede u srednjim školama.

## B. ODGOJNO-OBRAZOVNI CILJEVI UČENJA I POUČAVANJA

Temeljni ciljevi učenja i poučavanja španjolskoga jezika jesu osposobiti učenika za:

*1. Razvoj komunikacijske kompetencije*

– razviti produktivne i receptivne jezične djelatnosti (govorenje, pisanje, slušanje i čitanje) razvijajući sposobnost učinkovite komunikacije u različitim situacijama svakodnevnoga života

– osposobiti učenike za stjecanje jezično-komunikacijske kompetencije u španjolskome jeziku pomoću koje će zadovoljiti svoje temeljne potrebe i interese u društvenim interakcijama

*2. Upoznavanje kultura*

– omogućiti učenicima stjecanje svijesti o različitostima i sličnostima hrvatske i španjolske kulture i jezika te pridonijeti njihovu općem osobnom i društvenom razvoju

– razviti razumijevanje, zanimanje i poštovanje kultura i jezika drugih naroda u Hrvatskoj, Europi i svijetu

– poticati na međunarodnu suradnju i razmjenu te rad na međunarodnim projektima

*3. Razvoj medijske pismenosti*

– pronalaziti i razumjeti različite izvore informacija, posebno informacijsko-komunikacijsku tehnologiju te se njima učinkovito koristiti u učenju i komunikaciji

– osposobiti učenike za procjenjivanje pouzdanosti i korisnosti informacija za proučavanje određene teme

*4. Poticanje cjeloživotnoga učenja*

– pripremiti učenike za život u međunarodnome, višekulturnome i višejezičnom okružju

– poticati učenike na nastavak učenja španjolskoga jezika te pridonijeti povećanju mogućnosti daljnjega rada, obrazovanja i provođenja slobodnoga vremena

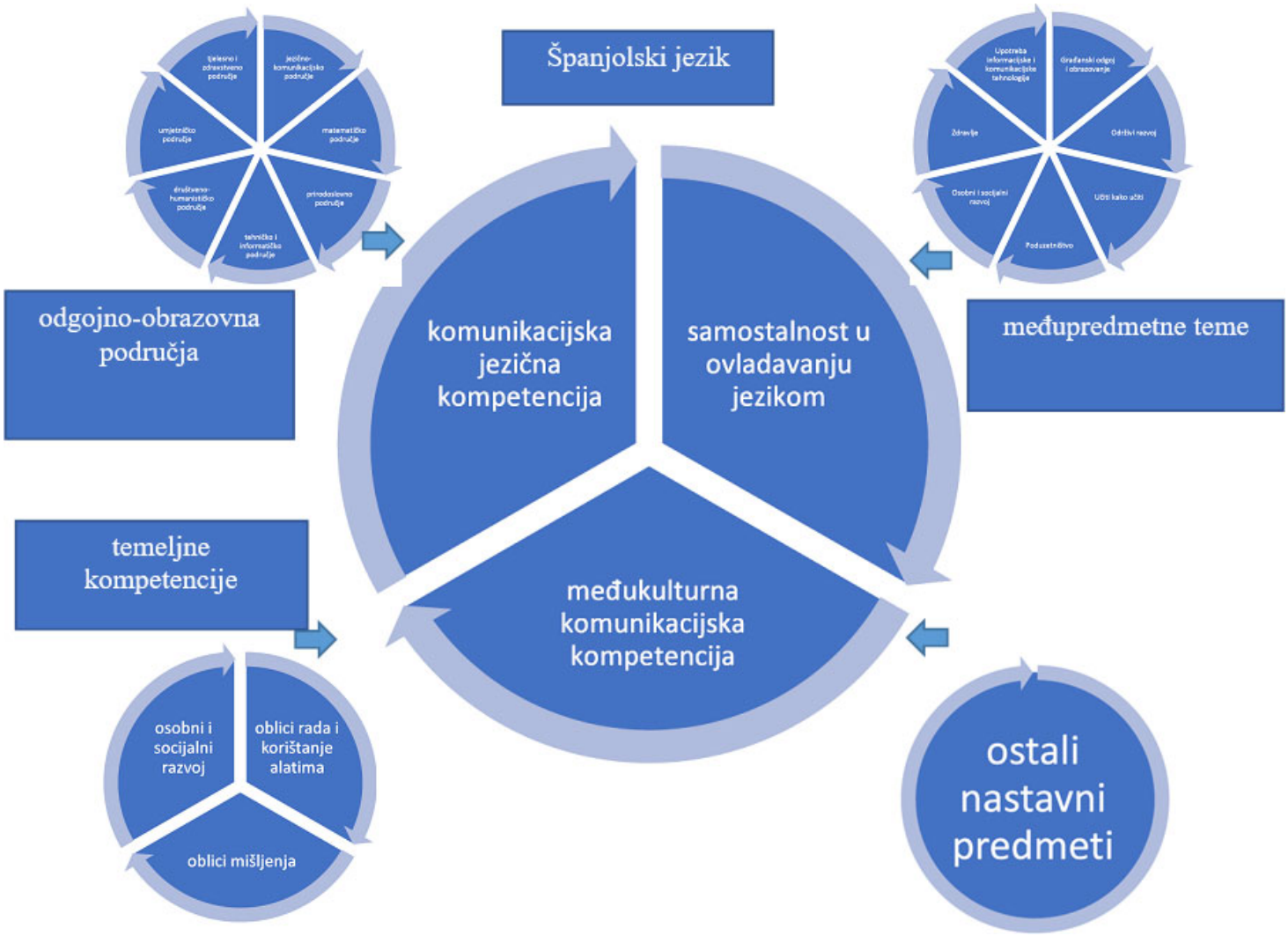
*5. Poticanje odgovornosti za vlastito učenje*

– osposobiti učenike za preuzimanje odgovornosti za vlastito učenje i napredak

– poticati učenike na samostalan rad i samoprocjenu tijekom procesa učenja, tj. na samoregulirano učenje

## C. STRUKTURA – DOMENE PREDMETNOGA KURIKULUMA

Tri su domene predmetnoga kurikuluma španjolskoga kao stranoga jezika: Komunikacijska jezična kompetencija, Međukulturna komunikacijska kompetencija i Samostalnost u ovladavanju jezikom. Navedene domene proizlaze iz temeljnih kompetencija, konceptualizacije jezično-komunikacijskoga područja i svrhe predmeta Španjolski jezik. Njihova neodvojivost proizlazi iz međuovisnosti španjolskoga jezika i kulture te samostalnosti u učenju kao preduvjeta za cjeloživotni razvoj komunikacijske i međukulturne kompetencije. Sve tri domene čine uravnoteženu strukturu predmetnoga kurikuluma nastavnoga predmeta i polazište su odgojno-obrazovnih ishoda za sve razrede unutar predmeta Španjolski jezik.




*Slika 2.* Grafički prikaz organizacije kurikuluma nastavnoga predmeta Španjolski jezik u svim godinama učenja

### *Komunikacijska jezična kompetencija*

Komunikacijska jezična kompetencija podrazumijeva učinkovito služenje vlastitim jezičnim repertoarom u skladu s kontekstom i svrhom komunikacijske situacije. Preduvjet za takvu komunikaciju jest sposobnost razumijevanja te sposobnost usmene i pisane razmjene informacija, ideja, misli, osjećaja, stavova i vrijednosti u skladu s različitim kulturnim

i društvenim kontekstima.

Odgojno-obrazovni ishodi proizišli iz domene Komunikacijska jezična kompetencija temelje se na stjecanju znanja o specifičnostima španjolskoga jezika (vokabular i gramatika; stilovi i registri govorenoga i pisanoga stranoga jezika; obilježja verbalne i neverbalne interakcije) i na ovladavanju vještinama upotrebe jezičnoga znanja u komunikacijskome činu (sposobnost slušanja i razumijevanja govorenih poruka; sposobnost govorenja; sposobnost započinjanja, održavanja i okončanja razgovora; sposobnost čitanja, razumijevanja i pisanja tekstova; sposobnost posredovanja).

Razvojem komunikacijske jezične kompetencije, kao procesa izražavanja vlastitoga identiteta i razumijevanja identiteta sugovornika, potiče se socijalizacija i cjelokupan razvoj svestrane stvaralačke ličnosti učenika. Stjecanjem navedene kompetencije, kod učenika se potiče razvoj metajezičnih i metakognitivnih sposobnosti, intelektualna znatiželja, kreativnost i interes za učenje jezika.

### *Međukulturna komunikacijska kompetencija*

Život u višejezičnome i višekulturnome svijetu obvezuje obrazovne sustave na uključivanje razvoja međukulturnosti u nastavi španjolskoga jezika kako bi se naglasila važnost razvoja učenikove svijesti o sebi kao pojedincu i društvenome biću zainteresiranome za upoznavanje i učenje o različitosti.

Međukulturna komunikacijska kompetencija podrazumijeva razumijevanje i komuniciranje među govornicima španjolskoga jezika različitoga kulturnoga podrijetla. Ostvarivanjem odgojno-obrazovnih ishoda unutar ove domene učenik postaje međukulturno kompetentan, što znači da je:

– sposoban razmotriti i usporediti sličnosti i razlike između kultura i jezika

– empatičan, prilagodljiv i otvoren za razumijevanje, prihvaćanje i poštivanje govornika španjolskoga jezika i njihove kulture

– sposoban učinkovito i kontekstu primjereno komunicirati s izvornim i neizvornim govornicima španjolskoga jezika što rezultira uzajamnim zadovoljstvom sugovornika različitih kulturnih identiteta i izgrađivanjem skladnih međukulturnih odnosa.

Razvoj međukulturne komunikacijske kompetencije pomaže učeniku da odbaci predrasude i osnažuje ga u sprečavanju diskriminacije i u nenasilnome rješavanju sukoba te pridonosi razumijevanju, proširivanju i produbljivanju učenikova pogleda na svijet.

### *Samostalnost u ovladavanju jezikom*

Učenikovo preuzimanje odgovornosti za učenje jezika ključ je uspješnoga ovladavanja komunikacijskom kompetencijom i preduvjet je za cjeloživotni razvoj.

Stoga se odgojno-obrazovnim ishodima proizašlima iz domene Samostalnost u ovladavanju jezikom naglašava učenikov afektivni i kognitivni razvoj te njegova uloga u procesu učenja jezika koja obuhvaća:

– sposobnost svjesne, fleksibilne i učinkovite primjene strategija učenja i korištenja jezika koje učeniku pomažu unaprijediti ovladavanje španjolskim jezikom

– razvoj medijske pismenosti te komunikacijskih i prezentacijskih vještina.

Samostalan učenik planira, organizira, prati i vrednuje svoje učenje, razvija motivaciju i ustrajan je i pozitivan u učenju i radu što mu omogućuje uspješno ostvarivanje ciljeva i zadovoljavanje potreba. Samostalan učenik informacije pronalazi, odabire, vrednuje te se njima učinkovito služi na temelju različitih izvora i medija te stalno unapređuje svoje komunikacijske i prezentacijske vještine. Preuzimanjem aktivne uloge u procesu učenja učenik razvija samopouzdanje i samopoštovanje te stvara temelje za cjeloživotno učenje.

## D. ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI, SADRŽAJI I RAZINE USVOJENOSTI PO RAZREDIMA I DOMENAMA

Domene Komunikacijska jezična kompetencija, Međukulturna komunikacijska kompetencija i Samostalnost u ovladavanju jezikom sastavni su dijelovi kurikuluma nastavnoga predmeta Španjolski jezik i čine jedinstvenu i nedjeljivu cjelinu čiji se odgojno-obrazovni ishodi međusobno prožimaju i nadopunjuju. U svakoj se domeni uz odgojno-obrazovne ishode navodi i razrada ishoda. Ishodi se kumulativno razvijaju po razredima: viši razredi uključuju i ishode prethodnih razreda. Kurikulumom predložena razrada ishoda nije iscrpna te je učitelj nadopunjuje sukladno sposobnostima, potrebama i interesima svojih učenika. U svim je domenama i razredima razrada ishoda primjerena dobi učenika.

Za svaki odgojno-obrazovni ishod određen je pokazatelj razine usvojenosti »dobar« koja služi za procjenu ostvarenosti i razumijevanja dubine i širine pojedinoga ishoda na kraju razreda.